

ชุดบอร์ดนิทรรศการ

วัฒนธรรม ประเพณี

ประเทศสมาชิกอาเซียน

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของทุกชนชาติที่มีความแตกต่าง
เปิดโลกการเรียนรู้สู่...สังคมและวัฒนธรรม

ASEAN

January

ປະເທດສາມາ

ប្រដាប់

ចក្ខុវិស័យ

วัฒนธรรม ประเพณี กับพุดชา

1

วันขึ้นปีใหม่เขมร (Khmer New Year)

วันขึ้นปีใหม่ของชาวกัมพูชาตรงกับเดือน 5 ตามปฏิทินจันทรคติ (กลางเดือนเมษายน) จัดขึ้นเป็นเวลา 3 วัน คล้ายกับประเพณีสงกรานต์ของไทย ลาว และพม่า วันแรกเป็นวันมหาสงกรานต์หรือวันปีใหม่ มีการทำบุญตักบาตร ฟังเทศน์ ฟังธรรม ขนทรายเข้าวัดเพื่อเตรียมก่อเจดีย์ช่วยกันเติมน้ำในตุ่มในวัดให้เต็ม วันที่สองเป็นวันบริจาคทานหรือซื้อของขวัญให้แก่คนยากจน คนรับใช้ที่ไม่มีที่อยู่อาศัย และครอบครัวที่มีรายได้น้อย หรือคนในครอบครัวซื้อของขวัญให้แก่กัน ในตอนค่ำชาวกัมพูชาจะมาช่วยกันก่อเจดีย์ทราย ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของเขามะรุ วัณสุดท้าย คือ “วันบ่าปีใหม่” ชาวกัมพูชาจะสร้างน้ำพุรูปเพื่อความสุข ความมั่งคั่ง อายุยืน และรตนน้ำตาหว่านผู้ใหญ่ในครอบครัวเพื่อความเป็สิริมงคล

2

เทศกาลน้ำ (Water Festival)

เทศกาลน้ำหรืองานบุญออกตุก เป็นเทศกาลประจำปีของกัมพูชา จัดตั้งแต่วันที่ 14 ค่ำ จนถึงแรม 1 ค่ำ ในเดือนพฤศจิกายน ซึ่งทางการกัมพูชาประกาศให้เป็นวันหยุด 3 วัน เทศกาลน้ำคล้ายประเพณีลอยกระทงของไทย จัดขึ้นเพื่อระลึกถึงบุญคุณและแสดงความขอบคุณต่อแม่น้ำโขงและโตนเลสาบที่ให้ความอุดมสมบูรณ์มาสู่ชาวกัมพูชา เพราะน้ำในแม่น้ำโขง เมื่อน้ำขึ้นสูงจะไหลสู่โตนเลสาบ และในช่วงปลายฤดูฝนในเดือนพฤศจิกายน น้ำในโตนเลสาบจะล้นบ้นทิศทางไหลด้วยการระบายน้ำกลับคืนสู่แม่น้ำโขงอีกครั้ง ชาวกัมพูชาจะร่วมกันลอยทุ่นที่ประดับด้วยดอกไม้ไปตามแม่น้ำโขง

นอกจากนี้ในเทศกาลน้ำยังมีการเฉลิมฉลองด้วยการแข่งขันเรือยาวจากจังหวัดต่างๆ ในกัมพูชา เพื่อรำลึกถึงเหตุการณ์ที่อาณาจักรขีรชัยชนะเหนืออาณาจักรจาม ในการสู้รบทางเรือในสมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 7

3

วันแซนโดนตา (Sandonta) หรือวันสารกเขมร

วันแซนโดนตา หมายถึงวันที่ทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 จนถึง 15 ค่ำ เดือน 10 ในวันแรกชาวบ้านจะเริ่มทำความสะอาดบ้านเรือน เตรียมอาหารคาว หวาน ขนม ผลไม้ เครื่องดื่ม ตั้งเครื่องเซ่นไหว้ วันที่สอง สมาชิกในครอบครัวมาอยู่ร่วมกัน มีการทำพิธีเชิญวิญญาณบรรพบุรุษให้มารับเครื่องเซ่นไหว้ หลังจากนั้นจะช่วยกันทำบายเบญ คือกระทงเล็กๆ ที่ญาติพี่น้องหยาบอาหารมาวางไว้หลายๆ ใบ และบายตะเบตตะใบร คือภาชนะขนาดใหญ่ เช่น กระบุงหรือกะละมัง ข้างในมีข้าวเหนียวหนึ่งแล้วครอบด้วยกรวย ขนยอดกรวยมีเส้นฝ้าย คล้องและมีข้าวต้ม อาหารแห้ง และกล้วย 1 หวี กล้วยจึงถือเป็นของสำคัญที่ขาดไม่ได้ ในตอนเย็นก็จะพากันไปวัดสวดมนต์ และเรียกโตนตาซึ่งหมายถึงบรรพบุรุษไปพร้อมกัน เช้าสี่ของวันที่สาม ชาวบ้านก็จะนำบายเบญและบายตะเบตตะใบรที่เตรียมไว้แห่ไปทำพิธีที่วัด โดยบายตะเบตตะใบรนั้นสำหรับถวายพระ ส่วนบายเบญเพื่อพระสวดบังสกุลและอนุโมทนาเรียบบร้อยแล้ว ชาวบ้านก็จะนำบายเบญไปวางไว้ตามทางสามแพร่ง โคนต้นไม้ ห้วยไร่ปลายนา

หลังจากนั้น 2-3 วันก็จะมีการพิธีส่งโตนตากลับ โดยทำเรือด้วยกาบกล้วยแล้ววางหุ่นจำลองเป็นสัญลักษณ์แทนโตนตาไว้ที่ท้ายเรือ นำอาหารส่วนหนึ่งใส่เรือไว้เป็นเสบียง แล้วนำไปลอยในแม่น้ำโขง และบอกให้โตนตากลับไปยังภพภูมิเดิม และให้นำสิ่งที่ไม่ดีต่างๆ กลับไปด้วย คงไว้แต่สิ่งที่เป็นสิริมงคล ความสุข ความเจริญ

เทศกาลน้ำ

กัมพูชา (Cambodia)

กัมพูชา (Cambodia)

เทศกาลน้ำ

วัฒนธรรม ประเพณี ไทย

1

ประเพณีสงกรานต์ (Songkran Festival)

ประเพณีสงกรานต์เป็นประเพณีแห่งการเฉลิมฉลอง การขึ้นปีใหม่ของไทย ซึ่งตรงกับวันที่ 13-15 เมษายน ของทุกปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน เรียกว่าวันมหา- สงกรานต์ วันที่ 14 เมษายน เรียกว่า วันเนา หมายถึง วันที่ดวงอาทิตย์ย้ายเข้าสู่ราศีใหม่หรืออยู่ประจำที่ เรียกว่าวันเนา วันที่ 15 เมษายน เรียกว่า วันเถลิงศก หมายถึง วันเปลี่ยนจุลศักราชใหม่

กิจกรรมในประเพณีสงกรานต์ได้แก่ทำบุญตักบาตร ปล่อยนก ปล่อยปลา สรงน้ำพระ รดน้ำดำหัว ขอมพรจากผู้ใหญ่ และเล่นสาดน้ำกัน ทั่วทั้งประเทศ

2

ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม้า (Tak Bat Dok Mai Festival)

ประเพณีตักบาตรดอกไม้ม้าเป็นประเพณีที่สำคัญของ อำเภอพรหมพิราม จังหวัดสุโขทัย จัดขึ้นในวันเข้าพรรษา ซึ่งตรงกับวันแรม 1 ค่ำ เดือน 8 ณ วัดพระบาทผาธาร- วรมหาวิหาร งานทำบุญตักบาตรดอกไม้ม้าจะเริ่มตั้งแต่เช้า ประชาชนจำนวนมากพากันไปทำบุญตักบาตร เสร็จจาก การทำบุญตักบาตรก็จะพากันไปเก็บดอกไม้ชนิดหนึ่ง เรียกว่า “ดอกเข้าพรรษา” มี 4 สี คือ สีเหลือง สีขาว สีม่วง และสีส้ม ลักษณะคล้ายต้นกระชายหรือต้นขมิ้น ดอกเข้าพรรษารอบขึ้นตามไหล่เขาและจะมีเฉพาะช่วง เข้าพรรษานี้เท่านั้น

การตักบาตรดอกไม้ม้าจะเริ่มทำในตอนบ่าย ประชาชน จะนำดอกเข้าพรรษามายืนเรียงรอกันที่บันไดนาคราทางขึ้น สู่พระมณฑปที่ประดิษฐานรอยพระบาทพระภิกษุ อุ้มบาตรเดินขึ้นบันไดรับดอกเข้าพรรษาจากประชาชน เพื่อนำไปใส่ถาดการอยพระบาท หลังจากนั้นพระภิกษุ ก็จะเดินลงมา ตลอดทางชาวบ้านจะนำขมิ้นน้ำลอยด้วย ดอกพิกุลลอยตามขึ้นบันไดเพื่อล้างเท้าให้ เชื่อว่าเป็น การชำระบาปที่ได้กระทำมาทั้งหมดสิ้นไป

3

ประเพณีลอยกระทง (Kratong Festival)

ประเพณีลอยกระทงเป็นประเพณีที่สำคัญและเก่าแก่ของไทย ตรงกับวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12

เมื่อถึงวันเพ็ญพระจันทร์เต็มดวงในเดือน 12 ชาวบ้านจะจัดเตรียมทำกระทงจากวัสดุที่หาได้ง่ายๆ ตามธรรมชาติ เช่น หยวกกล้วย ใบตอง ดอกไม้ แล้วนำมา ประดับประดาเป็นกระทง ปักธูป เทียนไว้ตรงกลาง ก่อนนำ กระทงลอยลงในแม่น้ำก็จะอธิษฐานขอพรพร้อมขอขมา ต่อพระแม่คงคา

ช่วงกลางคืนมีการประกวดกระทงสวยงาม ประกวด นางพนาศ และมีการจุดดอกไม้ไฟ ฟลุ เพื่อความสนุกสนาน ครื้นเครง

4

ประเพณีแห่เทียนพรรษา (Wax Festival)

ประเพณีแห่เทียนพรรษาเป็นประเพณีแห่เทียน เพื่อถวายแด่พระภิกษุ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีทั่วประเทศ ประเพณีแห่เทียนพรรษามีที่มาจาก-สิงหาคม ในสมัยก่อนบ้านเมือง ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ ในตอนกลางคืนต้องอาศัยแสงสว่างจาก ตะเกียงน้ำมัน ชาวบ้านจึงนำธูปเทียนมาติดเพื่อให้ได้ขี้ผึ้ง แล้วนำไปปั้นเป็นเทียนเล่มเล็กๆ เมื่อถึงฤดูฝนพระภิกษุ จำเป็นต้องอยู่จำพรรษาที่วัดเป็นเวลา 3 เดือน ในยามค่ำพระภิกษุต้องทำวัตรสวดมนต์จึงเกิด ความลำบากในการประกอบกิจวัตร ชาวบ้านจึงช่วยกัน หล่อเทียนถวายพระภิกษุเพื่อใช้จุดบูชาพระรัตนตรัยและ ทำวัตรสวดมนต์ เรียกเทียนที่หล่อขึ้นว่า เทียนพรรษา มีความเชื่อว่า การถวายเทียนจะช่วยให้อายุยืนยาวและ ปลอดภัย เมื่อมีปัญหาจะพบกับแสงสว่างหรือทางแก้ไข ได้โดยง่าย ในงานประเพณีแห่เทียนพรรษานี้มีริ้วขบวน แห่เทียนที่ยิ่งใหญ่ตระการตา ชาวบ้านที่มาร่วมในขบวน แห่ก็จะนำของขวัญความสนุกสนานครื้นเครง ภายใงานมีการประกวดต้นเทียนพรรษา และการประกวดสาวงามต้นเทียนพรรษา

ประเพณีสงกรานต์

ไทย (Thailand)

ไทย (Thailand)

ประเพณีสงกรานต์

วัฒนธรรม ประเพณี บรูไน

1

วันเมาลิด (Maolid)

เมาลิดคือวันเกิดของนบีมุฮัมมัด (ศาสดาของศาสนาอิสลาม) ตรงกับวันที่ 12 เดือน 3 ตามปฏิทินจันทรคติของศาสนาอิสลาม หรือเดือนเรอบีอุลอาวาล วันนี้ชาวมุสลิมในบรูไนจะมาร่วมกัน ที่สวนโอมาร์ อาลี โซฟีตติงและอ่านพระคัมภีร์อัลกุรอาน เพื่อรำลึกถึงนบีมุฮัมมัด

2

เทศกาลกาไว (Kawai)

กาไวเป็นเทศกาลของชาวอูบานในเขตเตมบูรง นิธิจะเริ่มขึ้นในเดือนเข้าของวันที่ 31 พฤษภาคมของทุกปี ก็คือวันกาไวอิฟ จะมีการต้มไผ่ขาว (ตัวก) และทำขนมปังเมือง ซึ่งทำจากแป้ง น้ำตาล และกะทิ ตอแปะมีการประโคมเกมเต็งรายาร์หรือดนตรีที่ใช้ในพิธีกรรม และในเช้าวันที่ 1 มิถุนายน ซึ่งเป็นวันกาไว จะมีกิจกรรมแข่งเป่าลูกดอก การแสดงจากต และการประกวดชุดตุ้ม กาวี ในช่วงเทศกาลกาไว ชาวอูบานจะปิดบ้านยาวต้อนรับผู้มาเยือนด้วยความยินดี ผู้มาเยือนจะต้องต้มตัวกตามธรรมเนียมปฏิบัติที่เจ้าของบ้านมอบให้ก่อนก้าวเท้าเข้าสู่บ้านยาว

3

เทศกาลอิดิลฟิตรี (Idul Fitri) หรือฮารีรายา

เทศกาลอิดิลฟิตรีตรงกับวันที่ 1 เดือน 10 หรือเดือนซาวาล ถัดจากเดือนรอมฎอนของปฏิทินจันทรคติของศาสนาอิสลาม เป็นวันแห่งการเฉลิมฉลองหลังจากเดือนรอมฎอนสิ้นสุดลง ชาวมุสลิมจะบริจาคทาน อาหาร ขนม และเงินให้แก่ผู้ยากไร้ วันนี้ทุกคนจะแต่งตัวด้วยเสื้อผ้าใหม่ที่สะอาดและสวยงาม ไปทำพิธีละหมาดรวมกันกลางแจ้งหรือที่มัสยิด กล่าวขอบคุณพระอัลเลาะห์ และเดินทางไปเยี่ยมพ่อแม่ญาติพี่น้องเพื่อกระชับความสัมพันธ์และขอขมาซึ่งกันและกันในความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว

4

เทศกาลเดือนรอมฎอน (Romdon)

เดือนรอมฎอนหรือเดือน 9 ตามปฏิทินจันทรคติของศาสนาอิสลาม เป็นช่วงเวลาของการถือศีลอดของชาวมุสลิม เป็นเวลาประมาณ 29-30 วัน ชาวมุสลิมต้องงดเว้นอาหารและน้ำตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หลังจากนั้นจึงจะสามารถรับประทานอาหารได้ และชาวมุสลิมต้องละเว้นจากอบายมุข และชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ด้วย

ในช่วงเดือนรอมฎอนนี้ คัมภีร์อัลกุรอานจะได้รับการเปิดเผยสู่ชาวโลก ชาวมุสลิมจึงต้องอ่านและศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเคร่งครัดเพื่อนำไปปฏิบัติตาม ชาวมุสลิมเชื่อว่าการอดอาหารเป็นการขอร้องการอภัยจากพระอัลเลาะห์สำหรับบาปที่เคยทำไว้ในอดีต และช่วยเหลือให้ละเว้นการกระทำในสิ่งที่ไม่ดี

5

วันอิดิลอฎฮา (Idul Zuha)

วันอิดิลอฎฮาเป็นวันแห่งความรื่นเริงและเฉลิมฉลอง หลังจากที่ชาวมุสลิมจากทั่วทุกมุมโลกได้มีโอกาสไปประกอบพิธีฮัจญ์ที่นครเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

วันอิดิลอฎฮาตรงกับวันที่ 10 ของเดือนซุลหิจญะห์ ตามปฏิทินจันทรคติของศาสนาอิสลาม ชาวมุสลิมจะทำการเชือดสัตว์ เช่น วัว แกะ แล้วนำเนื้อสัตว์ไปแบ่งปันแก่คนรอบคัวและแจกจ่ายให้แก่คนยากจน

วัฒนธรรม ประเพณี ลาว

1

ประเพณีบุญสงกรานต์ (Songkran Festival)

ประเพณีบุญสงกรานต์หรือวันปีใหม่ลาว เป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ จะจัดขึ้นในช่วงวันเพ็ญของเดือนเมษายน ซึ่งจะเหมือนกับเทศกาลสงกรานต์ของไทยประมาณ 1-2 วัน โดยจะอยู่ประมาณวันที่ 13-16 เมษายน ก่อนถึงวันสงกรานต์ในแต่ละปีจะมีการคัดเลือกหญิงสาวเพื่อเข้าประกวดนางสงกรานต์ และช่วยกันทำความสะอาดบ้านเรือนและซ่อมแซมบ้านเพื่อต้อนรับวันปีใหม่ วันที่ 13 เมษายน คือวันส่งท้ายปี ชาวบ้านก็จะเล่นสาดน้ำ ก่อนเจดีย์ทราย และสร้างพระที่พระธาตุจอมเพชร ณ เมืองม่วน ผังตรงข้ามเมืองหลวงพระบาง ซึ่งการสร้างพระจะทำเฉพาะวันสิ้นปีเท่านั้น และในวันนี้จะมีการประกวดนาง-สงกรานต์ ในช่วงประเพณีสงกรานต์ชาวลาวจะพากันไปทำบุญตักบาตร สร้างน้ำพระ รดน้ำดำหัวญาติผู้ใหญ่ และนำดอกไม้และเทียนไปมอบให้ญาติผู้ใหญ่เพื่อขอขมาในสิ่งที่เคยได้ล่วงเกิน ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ และเล่นสาดน้ำกันด้วยความสนุกสนาน

2

ประเพณีบุญบั้งไฟ (Bang Fai Festival)

ประเพณีบุญบั้งไฟจัดขึ้นในเดือน 6 ก่อนฤดูกาลทำนา มาถึง คล้ายงานบุญบั้งไฟของภาคอีสานของไทย ประเพณีบุญบั้งไฟของชาวลาวจัดขึ้นเพื่อบูชาศาลหลักเมือง ขอให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล และยังเป็นสัญญาณว่า ฤดูกาลของการทำนาได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว

3

ประเพณีบุญคูณลาน (Kun Lan Festival)

ประเพณีบุญคูณลานจัดขึ้นในช่วงเดือนยี่ (เดือน 2) หลังฤดูเก็บเกี่ยวก่อนที่ชาวบ้านจะนำข้าวที่นวดแล้วไปเก็บไว้ในยุ้ง มีการทำบุญขวัญข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นนิมิตหมายที่ดีให้ปีต่อไป ทำนาได้ผลผลิตดียิ่งๆ ขึ้นไป ก่อนถึงวันบุญคูณลานชาวบ้านจะหาข้าวเปลือกไปย้งลานที่จัดพิธี และในตอนเย็นจะโหมธูปธูปเทียนบูชาที่ลานพิธี พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์และเทศน์ 1 ถิ่น ในรุ่งเช้าชาวบ้านจะถวายภัตตาหารพระสงฆ์ จากนั้นพระสงฆ์จะประพรมน้ำมนต์และชาวบ้านก็จะนำข้าวพระพุทธรูปกลับไปประพรมที่นาของตนด้วย

4

ประเพณีบุญห่อข้าวประดับดิน (Hao Koaw Pra Dab Din Festival)

ประเพณีบุญห่อข้าวประดับดินเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้บรรพบุรุษและผีไร้ญาติ ถือเป็นการให้ทานแก่ผู้ยากไร้ ช่วยกระตุ้นเตือนให้ระลึกถึงผู้อื่น เป็นประเพณีแห่งการชำระล้างความเหินห่างตัวออกไปจากจิตใจ

ประเพณีบุญห่อข้าวประดับดินตรงกับวันแรม 14 ค่ำ เดือน 9 ก่อนวันงาน 1 วัน ผู้หญิงจะเตรียมทำข้าวต้มมัด (น้ำกล้วยมายัดใส่ในข้าวต้มห่อ) สำหรับใส่บาตรในวันรุ่งขึ้น

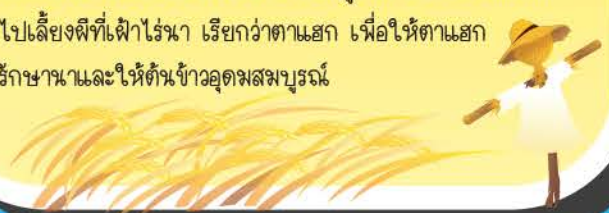
พิธีบุญห่อข้าวประดับดินจะเริ่มกันตั้งแต่เช้ามืด โดยชาวบ้านจะนำกรวยใบตองห่อข้าว ใส่อาหารคาวหวาน ผลไม้ บุหรี่หมาก ผลไม้ ลงไป แล้วนำไปวางตามพื้นดิน ใต้ต้นไม้ รือบ้านหรือตามทางแยก เพื่อเป็นทานให้แก่บรรพบุรุษ วิญญาณที่ไร้ญาติและวิญญาณที่กำลังจะเดินทางกลับภพภูมิของตนก็จะได้กินอาหารก่อนพระอาทิตย์ขึ้นจากนั้นชาวบ้านก็จะตักบาตร อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้บรรพบุรุษเพื่อทดแทนคุณ ในช่วงสายมีประเพณีการแข่งขันเรือที่แม่น้ำคาน เมืองหลวงพระบางของลาว

5

ประเพณีบุญข้าวสาก (Kao Sak Festival)

ประเพณีบุญข้าวสากนิยมทำในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้กับผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว โดยเขียนคำอุทิศส่วนกุศลและชื่อของผู้ให้และผู้ที่จะมารับส่วนกุศลวางลงในสำรับอาหาร ก่อนถึงวันงานบุญข้าวสากคือ วันขึ้น 13-14 ค่ำ เดือน 10 ชาวบ้านจะเตรียมอาหารคาวหวาน ผลไม้ ข้าวสากหรือกระยาสารท (ข้าวเม่า ข้าวตอก และข้าวตอกน้ามาคลุกให้เข้ากันโดยใส่ใส่น้ำอ้อย ถั่ว งา และมะพร้าว) ไว้สำหรับทำบุญในวันขึ้น 15 ค่ำ ชาวบ้านจะนำอาหารคาวหวานใส่บาตรเมื่อถึงเวลา 11.00 น. ชาวบ้านจะจัดสำรับกับข้าวเครื่องไทยทาน และข้าวสากถวายพระสงฆ์และสามเณร เมื่อเสร็จแล้วชาวบ้านก็จะนำห่อข้าวสากไปวางไว้ตามที่ต่างๆ ในบริเวณวัด แล้วจุดเทียนบอกกล่าวให้ญาติผู้ล่วงลับไปแล้วหรือเปรตให้มารับอาหารที่วางไว้ให้ สำหรับผู้ที่สิ้นชีพิตักษัยข้าวสากไปเลี้ยงผีที่เฝ้าไร่ เรียกว่าตานสาก เพื่อให้ตานสากรักษาและให้ต้นข้าวอุดมสมบูรณ์

ประเพณีบุญข้าวสาก

ลาว (Laos)

ลาว (Laos)

ประเพณีบุญข้าวสาก

